

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Dahiliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkındaki 6808 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelin Teftiş Heyeti Reisliği kısmında değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası ve Dahiliye ve Bütçe encümenleri mezbataları (1/191)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-711/1450

29 . IV . 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Dahiliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 24 . IV . 1958 tarihinde kararlaştırılan Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Dahiliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkındaki 6808 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelin Teftiş Heyeti Reisliği kısmında değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihasının, esbabı mucibesi ve ilişkileri ile birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil Vekili
E. Menderes

ESBABI MUCİBE

Memleketimizin iktisadi kalkınmasının tevlidettiği sosyal hareketler toplulukların vüsatında de değişiklikler husule getirmiş ve nüfus kesafeti fazla olan beldelerde müşterek hizmetlerin ifasının kolay oluşu, buralardaki hayatın daha cazip bulunuşu köyden şehir ve kasabalara bir akın doğurmuş, yeni sınaî tesislerin kuruluşu da bu akımı bir kat daha hızlandırmıştır.

Son yedi, sekiz yıllık devre zarfında sürat kazanan bu sosyal hareketler bir taraftan yeni mahallî idareler teşkilini ve diğer taraftan da bütçe ve hizmet imkânlarının genişlemesini ve dolayısıyla iş hacimlerinin artmasını mucibolmuştur.

Aşağıda irae olunan rakamlar mahallî idarelerin miktarlarıyla bütçe imkânları dolayısıyla iş hacimlerindeki artış durumunu açıkça göstermektedir.

(1950 yılından evvelki belediye sayısı 655 tir.)

Yıllar	Mevcut belediye sayısı	1950 - 1957 yıllarına ait belediye bütçelerinin gelir muhammenatı	1950 - 1957 yıllarına ait V. Hususi muhasebe bütçelerinin G. Muhammenatı
1950	669	138 638 922	79 075 265
1951	680	146 918 552	73 150 825
1952	707	173 082 072	76 449 548
1953	758	216 506 573	73 825 905
1954	815	272 425 517	83 105 791
1955	862	311 435 881	96 821 901
1956	889	359 958 222	108 636 254
1957	900	493 209 136 (*)	119 747 769

Yukarıki rakamların tetkikinden de anlaşılacağı üzere 1950 yılına kıyasla 1957 yılının Ağustos ayı ortasına kadar belediye adedindeki artış % 37,5 tur.

Belediyeler bütçelerinin gelir muhammenatlarının artış nispeti ise henüz 42 belediyenin muhammenatı gelmemiş olmakla beraber 1950 yılına nazaran % 255,75 tir.

Mahallî idarelerin miktar ve vüsat yönünden kaydettiği bu terakki ile beraber gerek Hükümetin âme hizmetinin ifasını kolaylaştırmak gayesiyle hizmeti halka götürmeyi prensip ittihaz etmesi, gerekse iktisadi inkişafı birlikte beliren iş hayatının zaman mefhumuna daha fazla önemi vermeyi icabettirmesinin âme hizmetlerinin daha süratle ifasını zaruri kılması; idari taksimatta da geniş değişiklikleri zaruri kılmış böylece 1950 yılından beri Uşak, Nevşehir, Sakarya ve Adıyaman olmak üzere yeniden dört vilâyet teşkil ettirilmiş ve 1950 yılında 431 den ibaret olan kaza adedi nahiyelerin kaza haline getirilmesiyle 514 ü bulmuştur.

Ayrıca 1958 yılında 22, 1959 yılında 17 ve 1960 yılında da 17 nahiyenin kaza haline getirilmesi 7033 sayılı Kanunla kabul edilmiştir.

Mahallî idarelerdeki ve idari taksimattaki bu uzuvlaşma neticesinde hizmetlerin miktar ve vüsatındaki çoğalma ile birlikte bilhassa mahallî idarelerin malî imkânlarının bölgenin ve beldenin iktisadi ve içtimai bünyesine verimli bir tarzda tahsis edilip edilmediğini ve bütçe tatbikatlarının kanunlara uygun cereyan edip etmediğini kontrol ve murakabe için sarf edilmesi gereken gayretin geçmiş senelere nispetle çok geniş bir hâdde vâsıl olmasından kadroların takviyeleri lüzumu hâsıl olmuş ve bu maksatla 1956 yılında çıkarılan 6808 sayılı Kanunla Teftiş Heyeti teşkilâtına yeniden 34 müfettişlik kadrosu ilâve edilmiştir.

Böylece yarım milyarlık belediye ve 120 milyon liralık da hususi idare bütçeleri tatbikatlarıyla muhtelif sahalarda müşahede edilen inkişafın bir neticesi olarak iş hacimleri büyüyen vilâyet ve kazalar teşkilâtının ieraat ve muamelâtını kontrol ve murakabe için lüzumlu kadrolar alınmış ise de teşkilâtın çalışmalarının verimlilik ve müessiriyetini temin bakımından Teftiş Heyeti kadrosu içinde murakabe tekniğinde yetişmiş ve tatbikata vukuf koshetmiş, katlieteli elemanlardan müteşekkil müşavir müfettişlik ihdası lüzumu hâsıl olmuş bulunmaktadır.

İktisadi ve içtimai tekâmül idarede ve murakabede yeni anlam ve usullere başvurulmasını gerektirmektedir.

Modern idare mefhumları teftiş anlayışında da yeni telâkkilere yer verilmesini lüzumlu kılmakta ve sadece mevzuatın uygulanıp uygulanmadığını araştırmaktan ibaret olan teknik mahiyetteki faali-

Not: 15 . VIII . 1957 tarihine kadar kurulmuş belediyeler miktarı dâhildir. 42 belediyenin de bütçe muhammenatları henüz gelmediğinden miktarı dâhîl değildir.

yetin yanında memurların geliştirilmesi de aynı derecede önemle üzerinde durulması gereken bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Her memurun bağlı bulunduğu teşkilâtın hususi gayesini kavramış olması kâfi değildir. Ayrıca, bu gayeye hizmet hissinin de kendisine aşılması icabeder ki, bu da ancak zengin tecrübelerle dayanarak tavsiyelerde bulunmakla mümkündür.

Müfettişlerin teknik mahiyetteki faaliyetlerine taallük edenlerden maada teşkilâtla halk arasındaki münasebetlere ve taşra teşkilâtının her hangi bir konudaki fikirlerini merkeze aksettirmek maksadıyla çeşitli raporlar vermekte bugüne kadar cari sisteme ve imkânlarla göre de bu nevi raporların Vekâletin alâkalı dairesine tevdi ile iktifa olunmakta raporlardaki fikirlerin Teftiş Heyeti kadrosunda uzun yıllar zarfında zengin tecrübeler edinmiş elemanların tetkik süzgecinden geçirilmek suretiyle umumi tavsiye mahiyetinde idare teşkilâtına aksettirilmesine imkân bulunamamıştır.

Ayrıca, başmüfettişlerden ekserisi 4598 sayılı Kanuna göre 90 liralık kadrolarında (125) lirayı almak suretiyle terfi müddetlerini doldurmuş bulunmaktadırlar.

Kadro imkânsızlığının terfi için teşkil ettiği engel vazife şevklerini kırmakta başka dairelerdeki müsait kadrolara nakillerinin temini ise yıllardır teftiş ve murakabe teşkilâtında tecrübe sahibi olan bu elemanların elden çıkarılmasıyla yukarıda bahsedilen gayenin gerçekleşmesine imkân bırakmamaktadır.

Vekâlet bünyesinde yer alan merkezî ve mahallî idarelerin malî, idari ve icrai murakabelerini sürat ve selâmetle sağlayacak müfettişlerimizle gerek teknik mahiyetteki hususlara gerekse taşra teşkilâtındaki personelin yetiştirilmesine ve teşkilâtla halk münasebetlerine dair umumi tavsiyeye değer teklifleri ihtiva eden çeşitli raporlardan lüzum görülenleri inceliyerek mütalâalarını bildirmek, ayrıca memleketin iktisadi ve içtimai bünyesindeki değişikliklerin idari sahaya yapacağı tesirleri tetkik ve raporlarını hazırlamak ve teftiş ve murakabe tekniğinde tecrübe sahibi olmuş elemanların kabiliyetlerinden yine ihtisasları dâhilinde faydalanılmak gayesiyle müşavir müfettişlikler ihdası teklif edilirken teftiş heyeti kadrolarında bir artırma yapılmamış (6808) sayılı Kanunla alınan dokuz başmüfettişlik ve on beş birinci sınıf ve otuz üçüncü sınıf müfettişlik kadroları aynen bırakılmış, sadece 70 liralık (25) aded ikinci sınıf müfettişlik kadrosundan beş adedi tenzil edilerek bunların unvanlarının müşavir müfettiş olarak kabulü ile kadroları (100) er liraya çıkarılmıştır.

Bu kadro değişikliğinin icabettirdiği tahsisat farkı fazla bir yekûn teşkil etmediği gibi 1958 yılı bütçesine her hangi bir külfet tahmil etmemek üzere maaş tertibine mevzuu tahsisat tasarrufundan karşılanabilecektir.

Yukarıda mâruz esbaba binaen hazırlanan ilişik kanun lâyihası Yüksek Meclisin tasvibine arz olunur.

Dahiliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Dahiliye Encümeni
Esas No. 1/191
Karar No. 46

23 . VI . 1958.

Yüksek Reisliğe

Dahiliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise sevki İcra Vekilleri Heyetince 24 . IV . 1958 tarihinde kararlaştırılan ve encümenimize havale buyurulan Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Dahiliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkındaki 6808 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelin Teftiş Heyeti Reisliği kısmında değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihası encümenimizde hükümet mümessillerinin de iştiraki ile tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihasının esbabı mucibe lâyihasında arz ve izah edilen hususlar encümenimizce de muvafık mütalâa edilmiştir. Ancak, metni kanununun 2 nci maddesi neşri tarihinde muteber olmak üzere değiştirilmiştir. Diğer maddeler ve cetveller aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Dahiliye Encümeni

Reisi	M. Muharriri
Edirne	Yozgad
R. Nasuhioğlu	Ö. L. Erzurumluoğlu
Kâtip	
Samsun	Amasya
E. Anıt	K. Eren
Bitlis	Bitlis
N. Barut	R. Bingöl
Kastamonu	Kütahya
S. Çağlar	M. Özkefeli
Manisa	Niğde
C. Özgirgin	Ş. R. Soyer
Sakarya	Tokad
B. Hun	D. Yurdakul

İmzada bulunamadı

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/191
Karar No. 23

9 . I . 1959

Yüksek Reisliğe

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Dahiliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkındaki 6808 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelin Teftiş Heyeti Reisliği kısmında değişiklik yapılmasına dair Dahiliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başvekâletin 29 . IV . 1958 tarih ve 71-711/1450 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Dahiliye Encümeni mazbatasıyla birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla Dahiliye Vekâleti Müsteşarı ve Maliye Vekâleti mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası, gerekçesinde yazılı mucip

sebeplere istinaden 6808 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelin Teftiş Heyetine aidolan kısımdan (5) aded (70) lira maaşlı ikinci sınıf Müfettiş kadrosunun çıkarılarak aynı cetvele beş aded 100 lira maaşlı Mügavir Müfettiş kadrosunun ilâvesini istihdaf etmektedir.

Gerek lâyihamın gerekçesinde yazılı mucip sebepler ve gerek Hükümet mümessillerinin verdikleri mütemmim izahat encümenimizce de yerinde görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiş; lâyihamın başlığı ile birinci maddesi Hükümetin teklifi veçhile aynen, meriyete mütaallik ikinci maddesindeki tarih 1 Mart 1959 olarak değiştirilmek suretiyle ve üçüncü maddesi ise Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Kanun lâiyhası, Umumi Heyetin tasvibine
arz edilmek üzere Yüksek Reislige sunulur.

Reis	Reisvekili	Mazbata M.
Balıkesir	Muğla	İzmir
H. İmre	N. Özsan	B. Bilgin

Kâtip
Diyarbakır
M. H. Ünal

Adana
R. Tekeli

İmzada bulunamadı

Afyon K.	Afyon K.	Ankara
N. Topcuoğlu	M. A. Ülgen	M. Akpınar
Ankara	Antalya	Artvin
O. Alışiroğlu	K. Akmanlar	H. Çeltikçioğlu
Artvin	Bolu	Çorum
Y. Gümüşel	S. Bilir	Y. Gürsel
Denizli	Elâzığ	Eskişehir
A. R. Koraca	H. Müftügil	M. Başkurt

Hakkâri
Ü. Seven

İzmir
D. Akbel

Kocaeli
C. Tüzün
İmzada bulunamadı

Kütahya
S. S. Nasuhoğlu
Ordu
A. Topaloğlu

Siird
B. Erden

İsparta
T. Tağlı

Niğde
R. Gürsoy
Rize
H. Agun

Siird
M. D. Süalp
Yozgad
T. Alpay

İstanbul
N. Kırşan

Kastamonu
M. İslâmoğlu

Konya
M. Bağrıaçık

Nevşehir
N. Önder
Rize
İ. Akçal

Sinob
Ö. Özen

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Dahiliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkındaki 6808 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelin Teftiş Heyeti Re-islîği kısmında değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 6808 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelin Teftiş Heyetine aidolan kısmından, ilişik (1) sayılı cetvelde derece, unvan, aded ve maaşları gösterilen memuriyetler çıkarılmış ve yerine ilişik (2) sayılı cetvelde derece, unvan, aded ve maaşları gösterilen memuriyetler konulmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun 1 Haziran 1958 tarihinden itibaren meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

24 . IV . 1958

Başvekil Vekili

E. Menderes

Devlet Vekili

S. Ağaoğlu

Devlet Vekili ve

Bas. Yay. ve Turz. V. V.

E. Kalafat

Devlet Vekili

M. Kurbanoğlu

Adliye Vekili

E. Budakoğlu

Millî Müdafaa Vekili

E. Menderes

Dahiliye Vekili ve

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Dahiliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkındaki 6808 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelin Teftiş Heyeti Re-islîği kısmında değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümetin birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren meriyete girer.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hariciye V. Vekili

Dr. N. Gedik

Hariciye Vekili

Maliye Vekili

H. Polatkan

Maarif Vekili

C. Yardımcı

Nafia Vekili

T. İleri

Ticaret Vekili ve

Sanayi V. V.

A. Aker

Sth. ve İç. Muavenet Vekili

Dr. I. Kırdar

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvel ile tadil ve eklerinin Dahiliye Vekâleti kısmında değişiklik yapılması hakkındaki 6808 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelin Teftiş Heyeti Re-islîği kısmında değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun 1 Mart 1959 tarihinden itibaren meriyete girer.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Güm. ve İnh. Vekili

H. Hüsman

Ziraat Vekili

N. Ökmen

Münakalât Vekili

F. Uçaner

Çalışma Vekili

H. Erkmen

Sanayi Vekili

Bas. - Yay. ve Turz. Vekili

İmar Vekili

M. Berk

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin unvanı	Aded	Maas
6	İkinci sınıf müfettiş	5	70

[2] SAYILI CETVEL

3	Müşavir müfettiş	5	100
---	------------------	---	-----

Bütçe Encümeninin tadiline bağlı cetveller

CETVEL

Lâyhaya ilişik (1) ve (2) sayılı cetveller ay-
nen kabul edilmiştir.